

KARAMANOĞLU MEHMETBEY
ÜNİVERSİTESİ

ULUSLARARASI
FİLOLOJİ ve ÇEVİRİBİLİM DERGİSİ
INTERNATIONAL JOURNAL OF
PHILOLOGY and TRANSLATION STUDIES

MAKALE BİLGİLERİ
ARTICLE INFO

Geliş Tarihi / Submission Date
24.04.2021

Rapor Tarihleri / Report Dates
Hakem/Reviewer 1 - 03.05.2021
Hakem/Reviewer 2 - 05.05.2021

Kabul Tarihi / Admission Date
25.05.2021

e-ISSN
2687-5586

6. VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN FRANSIZCA ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

6TH AND 7TH GRADES METAPHORICAL PERCEPTIONS ABOUT FRENCH TEACHING

Nahide ARSLAN

Dr.

nahidearslan@yandex.com

Öz

Bu çalışmayla ortaokul düzeyindeki öğrencilerin Fransızca, Fransızca ders kitabı ve Fransa'da yaşamak kavramlarını nasıl algıladıklarının metaforlar aracılığıyla ortaya konması ve söz konusu kavramlara ilişkin bakış açılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Eğitimde yeni fikirler üretmek için güçlü birer araç olarak kabul edilen metaforlar, öğrencilerin Fransızcaya ilişkin sahip oldukları düşünce, kişisel algı ve yaşadıkları deneyim hakkında yeni bilgiler edinmede önemli bilgiler sunmaktadır. Nitel araştırma kapsamında hazırlanan bu çalışmada, çalışma grubunu amaçlı örneklem yöntemlerinden tipik durum örnekleme yoluyla belirlenen 2017-2018 öğretim yılında Bursa'da özel bir okulun 6. ve 7. sınıf düzeyinde eğitim gören 38 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri anket yoluyla elde edilmiş ve her bir öğrenciden Fransızca... gibidir; çünkü..., Fransızca ders kitabı... gibidir; çünkü... ve Fransa'da yaşamak... gibidir; çünkü... sorularını en iyi temsil eden metaforları gerekçeleri eşliğinde yazmaları istenmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Fransızcaya yönelik metaforlar olumlu çağrışım başlığıyla yedi kavramsal ulam (birikim, derinlik, eğitim, eğlence, değer, gelişim ve destek) ve olumsuz çağrışım başlığıyla iki kavramsal ulam (sıkıcı ve zor) olmak üzere toplamda dokuz farklı alt temada incelenerek yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarından Fransızcaya yönelik ilgili üç kavram için geçerli 113 metafor elde edilmiştir. Bu bağlamda, Fransızca kavramı için geliştirilen 38 metafordan 25 (%65,8)'inin olumlu olduğu ve bu metaforlar içerisinde en fazla "su", "zor", "gül" metaforlarının yer aldığı; Fransızca ders kitabı kavramı için kullanılan 38 metafordan 26 (%68,4)'ünün olumlu olduğu ve "ansiklopedi", "eğitim", "masal", "gökkuşağı" metaforlarının kullanımına en çok başvuru metaforlar olduğu; Fransa'da yaşamak kavramına yönelik 37 metafordan 34 (%91,9)'ünün olumlu olduğu ve en fazla "hayal" ve "rüya" metaforlarıyla ifade edildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Metafor, algı, Fransızca, Fransızca ders kitabı, Fransa'da yaşamak

Abstract

The aim of this study is to determine secondary school students' perceptions about the concepts of French, French text book and living in France through the use of metaphors. Metaphors which are considered as a reliable and valid source for generating new ideas in education provide important information to learn new information about the students' thoughts, personal perceptions and experiences in French. In this study prepared within the scope of qualitative research, the data were collected through typical case sampling by using the purposeful sampling method. The participants were 38 students who were studying at the 6th and 7th grades of a private school in Bursa during 2017-2018 educational year. Each participant was asked to complete the expressions of French is like...; because... French text book is like...; because... and living in France is like...; because... and to write a metaphor which best represented their perceptions. The collected data were analyzed with the content analysis method. The metaphors about French were interpreted totally in nine different themes in which there exist seven categories under the head of positive associations (saving, depth, education, entertainment, value, development and support) and two categories (boring and hard) under the head of negative associations. The results obtained in this study show that students developed a total of 113 current metaphors for the three relevant concepts. 25 out of the 38 metaphors for French are positive and "water", "hard", "rose" are the most commonly used; 26 out of the 38 metaphors used for French text book are positive and "encyclopedia", "education", "tale" and "rainbow" are the most consulted; 34 out of 37 metaphors for living in France are positive and "dream" and "imagination" metaphors are the most frequently expressed.

Key words: Metaphor, perception, French, French text book, living in France

1. GİRİŞ

Hızlı küresel değişimlere ve ülkelerarası siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkilere eş değer olarak artık bir yabancı dil değil, farklı pek çok yabancı dil öğrenme gereksinimi ortaya çıkmıştır (Demirel, 2003, s. 3). Dil ve kültür çeşitliliğinin geliştirilmesini ve korunmasını savunan Avrupa Konseyi, *Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde* (OBM), üye ülkeler arasında daha büyük bir birlik sağlamanın ancak kültürel bağlamda ortak etkinlikler sağlanarak gerçekleşebileceğini ifade etmiş ve bu amaç doğrultusunda uygulanması gereken yabancı dil eğitim politikalarını maddeler halinde ayrıntılı bir şekilde açıklamıştır (Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, 2009, s. 9-11). Bu durum karşısında, gelişen ve değişen şartlara koşut ortaya çıkan çok kültürlü ve çok dilli bir dünyada kişilerin iletişim kurma gereksinimi ve Avrupa Birliğine uyum sürecinde yerine getirilmesi gereken yükümlülükler doğrultusunda birden fazla yabancı dil öğrenmek, ülkemiz insanı açısından da kaçınılmaz olmuştur.

Yabancı dil öğretiminde Fransızca, Türkiye’de tarihsel açıdan çok önemli bir yere sahiptir. Zira Türkiye, Batı’da ilk resmi ilişkisini Fransa ile kurmuştur. Bu sayede her iki ülke dört asır boyunca siyasi, ekonomik, ticari, sosyal ve kültürel bağlamda etkileşimlerde bulunmuşlardır. Fransızcanın yabancı dil olarak öğretimi ve Fransız kültürünün Türkiye topraklarına girişi bu etkileşim sonucu oluşur, dolayısıyla 400 yıl boyunca egemenliğini sürdürür ve böylece Fransız dili 1950’li yıllara kadar Türkiye topraklarında diplomasi ve iletişim dili olarak kullanılan ilk yabancı dil olarak tarihe geçer (Gökmen, 1999, s. 1). Türkiye tarihinde önemli bir yeri olan Fransızca için, bugünün Türkiye’sinde öğrencilerin nasıl bir zihinsel imgeye sahip oldukları ve Fransızca’yı nasıl ifade ettikleri bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Kaldı ki, zihinsel imgeleri açığa çıkarmak için genellikle araştırmacılar tarafından metafor analizleri kullanıldığı görülmektedir (Polat, Apak & Akdağ, 2013, s. 62). Alanyazındaki çalışmalardan hareketle, Fransızca öğretimine ilişkin kavramlara öğrencilerin yüklediği anlamları tespit etmek ve zihinsel düşüncelerini açığa çıkarmak amacıyla bu çalışmanın metaforlar üzerinden yürütülmesinin uygun olacağı kanısındayız.

Mecaz anlatım olarak da ifade edilen metafor kavramının etimolojisine baktığımızda, Yunanca “metaphora”dan geldiği; değişmek anlamına gelen “meta” ve taşımak anlamına gelen “pherein” kelimelerinden oluştuğu görülmektedir (Levine, 2005, s. 172). Bilişsel gelişimin bir aracı olarak görülen metafor, ilk olarak 1980’de Lakoff ve Johnson tarafından yazılan *Yaşadığımız Mecazlar* (Metaphors we lived by) adlı kitapta ifade edilmiştir. Dili süslemeye yönelik bir söz sanatı olarak kabul edilen metaforlar, dilbilimsel ve edebi çalışmalar bağlamında ele alınmış ve

1980 sonrasında çağdaş metafor teorisinin etkisi altında disiplinlerarası çalışmaların odak noktası olmuştur. Metafor çalışmalarıyla öncü olan Lakoff ve Johnson (1980, s. 4-7)'a göre metaforun özü, bir kavramın bir yönünü başka bir kavrama göre anlamlandırmak ve deneyimlemektir. Bu bağlamda, metafor sadece bir dilbilim meselesi değil, aynı zamanda insanın düşünme sürecini büyük ölçüde etkileyen ve insani kavram sistemini yapıya kavuşturan en önemli olgulardan da birisidir. Bu bakış açısından, Demir (2015, s. 11-12)'in Lakoff ve Johnson (1980)'dan aktardığına göre, metaforlar hakkında iki yaklaşım sunmak mümkündür. İlki, bir kavram ya da ifadeyi başka bir kavram ya da ifadeyle benzetme yoluna giden dili süslemeye yönelik edebi bir söz sanatı olan geleneksel yaklaşım, diğeri ise metaforu bir üslup biçimi olmasından ziyade öznel ve bağlamsal bir benzerlik sistemine dayanan ve bir olguyu başka bir olguya göre düşünme sorunu olarak gören bilişsel bir yaklaşımdır.

Morgan (1998, s. 14)'a göre metaforlar, genel olarak dünyayı kavrayışımıza sinen bir düşünce ve bir görme biçimi; Yob (2003, s. 127-138)'a göre bir bireyin yüksek düzeyde soyut, karmaşık veya kuramsal bir olguyu anlamada ve açıklamada kullanabileceği güçlü bir zihinsel araç; Yalçın ve Erginer (2012, s. 230)'e göre bir kavramı başka bir kavramla anlatmak, bireyin anlatımını güçlendirmek, kullandığı dili zenginleştirmek ve düşüncelerini dilsel eylemlere en etkili biçimde dönüştürmek için kullanılan yapılar olarak tanımlanmıştır. Tompkins ve Lawley (2002, s. 2) ise metaforların özelliklerini: a) bir kavramı farklı bir kavramla tanımlama, b) bir kavramı, farklı bir kavramın benzetme yönüyle betimleme, c) bir kavramı farklı bir boyutta görme, d) bir kavramı farklı bir kalıpla yorumlama olarak ifade etmişlerdir. Bu tanımlamalardan hareketle, metaforların bir kavram veya bir durum ile alakalı kişisel algı ve düşüncelerin belirlenmesinde önemli bir araç olarak görüldüğü ve tespit edilen sorunlara yönelik çözüm önerilerinde bulunmak için başvurulabilen etkili bir yöntem olduğunu söylemek mümkündür.

Metaforlar, birçok alanda kullanıldığı gibi, eğitim alanında da anlaşılamayan ya da anlaşılması güç bazı kavram, algı ve tutumları açık ve net bir şekilde ifade etmek için kullanılan önemli bir araçtır. Eğitim, sosyal ve fen bilimleri alanında, özellikle eğitim öğretimde durum saptaması, müfredat geliştirme; öğretmen, öğrenci, müfettiş ve okul müdürü gibi aktörlerin değerlendirilmesi bağlamında metaforlara sıklıkla başvurulduğu görülmektedir. Buna ek olarak, alanyazında yabancı diller eğitimi/öğretimi alanında, özellikle İngilizce öğretimi programındaki çalışmaların (Yağız, 2004; Kömür & Çimen, 2009; Kesen, 2010; Yeşilbursa, 2012; Limon, 2015; Şenel, 2016; Asmalı & Çelik, 2017; Başaran Uğur & Baysal, 2017; Bekdaş, 2017) Almanca (Karaman, 2019) ve Fransızca (Alpar & Kartal, 2019) alanlarındaki çalışmalara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Var olan çalışmalar içerisinde Karaman (2019), Muğla Sıtkı Koçman

Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalında eğitim gören 66 öğretmen adayının dört temel dil becerilerinden dinleme ve konuşma becerilerine ilişkin metaforik algılarını incelerken, Alpar ve Kartal (2019), Gazi Üniversitesi Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören 62 öğrencinin yabancı dil olarak Fransızcaya ilişkin algılarını renk metaforlarıyla belirlemeye çalışmışlardır. Çalışmamızın temel amacı ise, Fransızcaya ilişkin kavramlar üzerine ortaokul düzeyindeki öğrencilerin sahip oldukları algıları metaforlar yoluyla analiz etmek ve sunulan gerekçeler ışığında yorumlamaktır. Temel amaç kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır.

- 1) Ortaokul 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin Fransızca, Fransızca ders kitabı ve Fransa’da yaşamak kavramlarına yönelik metaforları ve gerekçeleri nelerdir?
- 2) Fransızcaya ilişkin üretilen metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kavramsal ulamlar altında toplanmaktadır?
- 3) Bu metaforlar öğrencilerin cinsiyetine ve sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?

Başaran Uğur & Baysal (2017, s. 731)’ın da vurguladığı üzere, yabancı dil öğrenenlerin olumlu metaforik algıları dil eğitiminin olumlu yönde gelişmesine katkı sağlarken, olumsuz algılar ise tam aksine eğitimi olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu durum karşısında, ortaokul öğrencilerinin dil öğrenme sürecinde deneyimlediği durumları ve sorunları göstermesi, Fransızca öğretmenlerine ve de doğrudan Fransız dili öğretimi alanına yeni bakış açıları sunması açısından çalışmamamızın metaforlar üzerinden yürütülmesinin önemli olduğunu düşünmekteyiz.

2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve veri analiz yöntemi hakkında bilgi verilecektir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada nitel bir yaklaşım benimsenmiş ve durum çalışması desenlerinden biri olan bütüncül tek durum deseni kullanılmıştır. Tek durum desenlerinde, isminden de anlaşılacağı gibi, tek bir analiz birimi (bir birey, bir kurum, bir program, bir okul, vb.) vardır (Şimşek & Yıldırım, 2008, s. 290-291). Durum çalışmaları, gerçek ortamda neler olduğuna bakma, sistematik bir biçimde verileri toplama, analiz etme ve sonuçları ortaya koyma yoludur. Ortaya çıkan ürün ise, olayın niçin o şekilde olduğunun ve gelecek araştırmalar için daha detaylı olarak nelere odaklanmanın gerektiğinin kesin bir biçimde anlaşılmasıdır (Davey, 1991). Bu desende Fransızca öğrenmeye ilişkin algıları belirlenen ortaokul 6. ve 7. sınıf öğrencileri birer analiz birimi olarak ele alınmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Bursa'da Fransızca eğitimi veren özel bir okulda eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin belirlenmesinde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemi kullanılmış ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme tercih edilmiştir. Tipik durum örnekleme, evrende en genel şekliyle olayı tasvir eden örneklemin bulunmasıdır. Yıldırım ve Şimşek (2005)'in Patton (2002)'dan aktardığına göre, amaç evrene genelleme yapmak değil, ortalama durumları çalışarak, belirli bir konu hakkında fikir sahibi olmak veya bu konu hakkında yeterli bilgi sahibi olmayanları bilgilendirmektir.

Örneklem olarak belirlenen okul, Bursa'da Fransızca eğitimi veren yedi okuldan biridir (istatistik16@meb.gov.tr). Bu okul, uyguladığı Fransızca dil öğretimi ve ulaşılabilecek öğrenci sayısı açısından evreni en iyi temsil edecek örneklem niteliğinde görülmüştür. Böylece, 2017-2018 eğitim öğretim yılında özel bir ortaokulun 6. ve 7. sınıf kademelerinde öğrenim gören 24 (%63,15)'ü kız, 14 (%36,85)'ü erkek olmak üzere toplam 38 öğrenciden veri toplanmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Çalışmanın verileri anket yoluyla elde edilmiş ve veri toplama aracının geçerliliğini sağlamak amacıyla araştırmacılar tarafından öncelikle konu ile ilgili alanyazın taraması sonucu yarı yapılandırılmış mülakat formu hazırlanmıştır. Hazırlanan mülakat formu ile ilgili olarak konu uzmanlarının görüşleri alınmış ve bu doğrultuda gerekli ekleme ve düzeltmeler yapılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin Fransızca öğrenmeye ilişkin sahip oldukları algıları belirlemek amacıyla onların her birinden, *Fransızca... gibidir; çünkü..., Fransızca Ders Kitabı...*

gibidir; çünkü..., *Fransa'da Yaşamak... gibidir; çünkü...* ifadelerini tamamlamaları istenmiştir. Araştırmanın yapılacağı okulun yöneticileri ve sınıf öğretmenleri ile görüşülerek, anket uygulamasının yapılması ile ilgili olumlu görüşleri ve izinleri alınmıştır. Ortaokul düzeyi 5-8 sınıfları kapsamaktadır, ancak 5. sınıflar Fransızca dersinde başlangıç seviyesinde olması ve 8. sınıflarda *Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı* (YKS) hazırlıkları olması neticesinde, algıları ve öğrenme istekleri diğer sınıflara göre daha fazla olan 6. ve 7. sınıflar bu çalışmaya dâhil edilmiştir. Fransızca dersi hakkında bir altyapıları olması ve hâlihazırda bu dersi görmeye devam etmeleri, çalışmanın bu gruplara uygulanmasını sağlamıştır. Bu uygulama, okul yönetiminin düzenlemesine ve Fransızca derslerinin takvimine bağlı olarak, 6. sınıfa 22 Kasım 2017 Çarşamba, 7. sınıfa ise 27 Kasım 2017 Pazartesi günü iki ayrı oturumda gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere yukarıda geçen kavramların bulunduğu anket formları tarafımızdan dağıtılmış, arkadaşlarıyla konuşmalarını gerektiği, 15 dakika süre verildiği ve sadece bir benzetme yapmaları gerektiği özellikle tekrar edilmiştir. Öğrencilerden el yazılarıyla önce cinsiyet sorusuna cevap vermeleri daha sonra söz konusu kavramlara ilişkin benzetmelerin somut, soyut, canlı-cansız varlıklarla veya herhangi bir kavramla yapılabileceği, *çünkü* ile de benzetmenin gerekçesini yazmaları istenmiştir. Böylece bu tanımlamalar, birer doküman olarak bu çalışmada temel veri kaynağı olarak kullanılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerle içerik analizi yapılmış, ortaya çıkan metaforlar kavramsal başlıklar altında sınıflanarak yorumlanmıştır. Öğrencilerin geliştirdikleri metaforların analiz edilmesinde (a) kodlama ve ayıklama, (b) örnek metafor imgesi derleme, (c) kategori geliştirme, (d) geçerlik ve güvenilirliği sağlama ve (e) nicel veri analizi aşaması (Saban, 2006, s. 285-288) süreçleri izlenmiştir. Kodlama ve ayıklama aşamasında, elde edilen metaforlar sınıflara göre listelenmiş ve her öğrenci için cinsiyetleri de belirtmek üzere kodlar verilmiştir. Bu kodlar, sınıf düzeyi, öğrenci sıralaması ve cinsiyeti gösterecek şekilde oluşturulmuştur. Böylece, 7 erkek-11 kız olmak üzere toplamda 18 öğrenciden oluşan 6. sınıf grubu için kodlama 6.1E-6.18K şeklinde yapılmıştır. 7. sınıfın 20 öğrencisi (7 erkek-13 kız) için ise kodlama 7.1K-7.20E olarak düzenlenmiştir.

Kodlar kaydedildikten sonra öğrencilerin her üç kavram için metaforlarla birlikte gerekçelerini yazıp yazmadıkları kontrol edilmiş ve inceleme sonucunda 7.11E kodlu öğrencinin *Fransa'da yaşamak* kavramını gerekçesiyle birlikte boş bıraktığı tespit edilmiştir. Böylece, ilgili üç kavram için öğrencilerden toplam 113 metafor elde edilmiş; içerdikleri anlamlara göre olumlu ve olumsuz çağrışımlar olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir.

Kavramsal ulamların belirlenmesinde izlediğimiz yöntem şu şekildedir: Elde edilen metaforları en iyi temsil edeceğini düşündüğümüz temalar tarafımızca oluşturulmuş ve daha sonra metafor konusunda araştırmalar yapmış olan bir uzmanın görüşüne başvurarak, bu ulamlara son şeklini vermesi istenmiştir. Böylece, her bir kavram için metafor sayısı (n) ve yüzdesi (%) hesaplanmıştır. Araştırmanın güvenilirliği açısından, metaforların yerleştirildikleri kavramsal ulamı temsil edip etmediğini test etmek için uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu bağlamda, Fransız Dili Eğitimi Anabilim dalında görevli bir öğretim elemanına üç ayrı kavrama ilişkin metafor listeleri verilmiş ve öğretim elemanından metaforları ulamlarla eşleştirmesi istenmiştir. Uzman eşleştirmeleri tarafımızca yapılan eşleştirmelerle karşılaştırılmış ve görüşüne başvuru uzmanın 16 sayıda metaforu farklı bir ulama yerleştirdiği görülmüştür. Bu durumda, Miles ve Huberman (1994, s. 4-12)'in önerdiği formül kullanılmış (Güvenirlilik=görüş birliği/görüş birliği+görüş ayrılığıx100) ve Fransızca kavramına ilişkin metaforlar için Güvenirlilik $=\frac{33}{33+5} \times 100 = \%86$, Fransızca ders kitabı kavramına ilişkin metaforlar için Güvenirlilik $=\frac{37}{37+1} \times 100 = \%97$, Fransa'da yaşamak kavramına ilişkin metaforlar için Güvenirlilik $=\frac{35}{35+2} \times 100 = \%94$ bulunmuştur. Güvenirlilik hesaplarının %80'in üzerine çıkması araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles & Huberman, 1994). Dolayısıyla, eşleştirmeler arasındaki görüş birliğinin %80'den fazla olması metaforların yerleştirildikleri ulamların doğru olduğunu gösterir niteliktedir.

3. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde, katılımcılardan Fransızca, Fransızca ders kitabı ve Fransa'da yaşamak kavramlarına ilişkin elde edilen veriler bulunmaktadır.

3.1. Ortaokul 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin Fransızca, Fransızca Ders Kitabı ve Fransa'da yaşamak kavramlarına ilişkin ürettikleri metaforlar

Fransızca, Fransızca Ders Kitabı ve Fransa'da yaşamak kavramlarına ilişkin 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin geliştirdiği metaforlar sırasıyla Tablo 1, 2 ve 3'te yer almaktadır.

Tablo 1. Fransızca kavramına ait metaforlar

6.sınıf öğrenci kodu	Metaforlar	7.sınıf öğrenci kodu	Metaforlar
6.1E	Resim	7.1K	Kar
6.2E	Ansiklopedi	7.2E	Araba
6.3E	Eğitim	7.3K	Kalemlik

6.4E	İngilizce	7.4K	Gökyüzü
6.5E	Dil	7.5K	Ödül
6.6E	Su	7.6K	Gül
6.7E	Zor	7.7E	Zor
6.8K	Gül	7.8K	Tarih
6.9K	Oyun	7.9K	Arapça
6.10K	Matematik	7.10K	Kedi
6.11K	İngilizce	7.11E	Kutu
6.12K	Sevgi	7.12E	Arkadaş
6.13K	Rüya	7.13E	İrkçı
6.14K	Yenilik	7.14K	Su
6.15K	Kibarlık	7.15K	Zor
6.16K	Eğlenceli	7.16K	Çiçek
6.17K	Elmas	7.17K	Okyanus
6.18K	Arapsaçı	7.18E	Ceviz
		7.19K	Tembel hayvan
		7.20E	Kolye

Toplam öğrenci sayısı: 18 Metafor sayısı: 18 Toplam öğrenci sayısı: 20 Metafor sayısı: 20

Fransızca kavramına ait metaforların sunulduğu tablo 1 incelendiğinde, çalışmaya katılan tüm öğrencilerin metafor ürettiği, her iki düzeydeki öğrencilerin farklı dersler ve yabancı diller üzerinden metafor geliştirdiği, üstelik su (6.6E, 7.14K), zor (6.7E, 7.7E, 7.15E), gül (6.8K, 7.6K) metaforlarının ortak ve birden fazla kullanıldığı gözlemlenmiştir. Böylece, 34 ayrı kavramla temsil edilen toplam 38 metafor üretildiği belirlenmiştir.

Fransızcanın, ilköğretim sürecinden itibaren eğitimi verilen İngilizceyle kıyaslandığı üretilen metaforlardan görülmektedir. Öyle ki, İngilizce metaforu “*Bizim öğrendiğimiz iki dil var: Fransızca ve İngilizce. İkisini benzettiğim için (6.4E)*” ve “*Farklı diller, sadece İngilizce Fransızcaya dönüştürülmüş gibidir (6.11K)*” gerekçeleriyle, dil metaforu ise “*İngilizce kadar önemli bir dil olmasa da önemlidir, çünkü dünyada Fransızca çok kullanılır (6.5E)*” şeklinde ifade edilmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin Fransızca’yı diğer derslerde ortak yönleri olduğunu düşündükleri ve gerekçelerinden olumsuz anlamlar yükledikleri metaforlar ve gerekçeleri şöyledir: Resim metaforu “*Her detayına dikkat etmeliyiz (6.1E)*”, matematik metaforu “*Bana göre zor ve sanki matematik dersi gibiymiş gibi sıkıcı (6.10K)*”, tarih metaforu “*Tarih dersi gibi çok zordur (7.8K)*” ve Arapça metaforu “*Her kelimenin bir cinsiyeti var ve çok zor (7.9K)*”.

Bundan başka, Fransızca kavramının zor ve karışık olduğunu vurgulamak için bir öğrencinin ideolojik bir terim olan ırkçı metaforunu “*Aksanlar, kelimeler ve fil çekimleri çok karışık* (6.18K)”, bir diğer öğrencinin ise arapsaçı metaforunu “*Her şeyin bir cinsiyeti var. Bu benim kafamı karıştırıyor* (7.13E)” gerekçesiyle sunması oldukça dikkat çekicidir. Kedi metaforu “*Fransızca'yı severim ama öğrenmesi çok zor*” (7.10K) ve ansiklopedi metaforu “*Tek kelimeyle çok SI-KI-CI!*” gerekçeleriyle yine bu bağlamda dikkat çeken diğer örneklerdir.

Bir öğrencinin oyun metaforunu “*Eğer seversen güzel ama sevmezsen bir daha hiç öğrenmek istemediğin bir dil haline gelir* (6.9K)” gerekçesiyle yazarak, aslında bireysel ilgi ve ihtiyaçların dil öğrenim sürecindeki etkisine açık bir şekilde dikkat çekmektedir. Başka bir deyişle, öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılaması halinde, dil öğrenim sürecinin olumlu gerçekleşeceği, aksi durumda ise dil öğrenimi üzerinde olumsuz etkileri olabileceğine işaret eder niteliktedir.

Fransızcanın dil yapısı ve tipik özelliklerinin kimi öğrenciler tarafından doğal kaynaklar ve coğrafi terimler ile ifade edildiği de görülmektedir. Bunlar içerisinde su metaforu “*Fransızca çok fazla sözcüklü bir dildir. Say say bitmez* (6.6E)”, gökyüzü metaforu, “*Uçsuz bucaksız ve sonsuz gibi görünse de bir yerlerde sonu vardır* (7.4K)” ve okyanus metaforu “*İçi çok geniştir ve derinlere daldıkça farklı şeyleri karşına çıkarır* (7.17K)” gerekçeleriyle karşımıza çıkmaktadır.

Fransızcanın, araba ve arkadaş metaforlarıyla ilişkilendirilmiş olması, belirlenen hedefe ulaşmada bir araç olarak görüldüğü şeklinde yorumlanabilir, zira bu metaforların gerekçeleri “*Her zaman Fransızca ile bir yerlere ilerleriz ve eninde sonunda istediğimiz yere geliriz* (7.2E)” ve “*Gelecek ve şu anda beni yabancı insanlarla birleştirecek* (7.12E)” olarak ifade edilmiştir.

Sesletim özelliklerinden dolayı kimi öğrencilerde kulağa hoş gelen ve dinlenesi hayranlık uyandıran bir dil olarak nitelendirilen Fransızca için üretilen metaforlar ve sebepleri şu şekilde sunulmuştur: rüya metaforu “*Fransızca o kadar nazik bir dil ki onu öğrenebilmek bana rüya gibidir* (6.13K)”, kibarlık metaforu “*Fransızca bence çok kibar bir dil* (6.15K)” ve çiçek metaforu “*Çok kibar ve güzel bir dildir* (7.16K)”.

Fransızca kavramı için gerek olumlu gerekse olumsuz yönde üretilen metaforların bu denli derin ve çeşitli anlamlar içermesi, öğrencilerin anadillerinden yani Türkçeden önemli ölçüde farklılık gösteren Fransızcanın öğrenilmesinin zor ve zahmetli bir dil olduğu, ancak öğrenilmesi halinde onlara her alanda farklı fırsatlar ve olanaklar sunacağını benimsediklerini gösterir niteliktedir. Bu noktada, bir öğrencinin geliştirdiği ceviz metaforu durumu en iyi şekilde açıklayan metafor olarak kabul edilebilir: “*Kırması ve anlaşılması oldukça zor ve zahmetlidir ama kıldığınızda içindekini yiyip keyfini çıkarırsınız, aynı Fransızca gibi* (7.18E)”.

Tablo 2. Fransızca ders kitabı kavramına ait metaforlar

6. sınıf öğrenci kodu	Metaforlar	7. sınıf öğrenci kodu	Metaforlar
6.1E	Ansiklopedi	7.1K	Ansiklopedi
6.2E	Bulmaca	7.2E	İlaç
6.3E	Kitap	7.3K	Suluk
6.4E	Türkçe	7.4K	Matematik
6.5E	Eğitim	7.5K	Gökkuşığı
6.6E	Not	7.6K	Çanta
6.7E	Zor	7.7E	Sıkıcı
6.8K	Masal	7.8K	Yaz
6.9K	Yapboz	7.9K	Kâbus
6.10K	Masal	7.10K	Hastalık
6.11K	Eğlenceli	7.11E	Sözlük
6.12K	Eğitim	7.12E	Masa
6.13K	Kaynağım	7.13E	Tablo
6.14K	Masal	7.14K	Öğrenci
6.15K	Defter	7.15K	Oyuncak
6.16K	Şarkı	7.16K	Normal
6.17K	Asistan	7.17K	Çince
6.18K	Gökkuşığı	7.18E	Anne
		7.19K	Bukalemun
		7.20E	Saat
Toplam öğrenci sayısı: 18		Metafor sayısı: 18	
Toplam öğrenci sayısı: 20		Metafor sayısı: 20	

Fransızca ders kitabı kavramına yönelik metaforlarının sunulduğu tablo 2’de, Fransızca kavramına ilişkin geliştirilen metaforlara benzer olarak yine farklı dersler -Türkçe (6.4E), matematik (7.4K)- ve yabancı diller üzerinden -Çince (7.17K)- metaforlar üretildiği; ansiklopedi (6.1E, 7.1.K), eğitim (6.5E, 6.12K), masal (6.8K, 6.10K, 6.14K) ve gökkuşığı (6.18K, 7.5K) metaforlarının ise ortak ve birden fazla kullanıldığı gözlemlenmiştir. Böylece Fransızca ders kitabına yönelik 33 ayrı kavramla temsil edilen toplam 38 metafor üretildiği tespit edilmiştir.

Kullanımına en çok rastladığımız masal metaforuna gerekçe olarak “İçinde geçen bazı kelimeleri anlamazsın ya hani sonra gider öğretmenine anlamını sorarsın. O da sonra söyler ve “sözlüğe bak” der anlamını öğren diye (6.8K)”, “Kitabın içinde resimler var. En azından kitap eğlenceli (6.10K)” ve “Hızlıca akıp gider (6.14K)” ifadeleri sunulurken, eğitim metaforu

“*Fransızca ders kitabı bize çok şey öğretir (6.5E)*” ve “*Fransızca ders kitapları çok eğitici dir. Aynı zamanda hem eğlenip hem de öğrenmemizi sağlar (6.12K)*” gerekçesiyle açıklanmıştır. Öğrencilerin masal metaforunu Fransızca ders kitabının dil öğrenimindeki önemli rolünü özellikle vurgulamak amacıyla kullandıklarını düşünmekteyiz, zira masallar çocukları iyiliğe ve doğruya yönlendiren ve içerisinde birçok faydalı bilgi, soru-cevap diyalogları, resim ve şekiller barındıran eğitici eserlerdir. Üstelik konular hareketli bir biçimde işlendiğinden masallar akıcı bir anlatıma da sahiptir. Sunulan gerekçelere baktığımızda, öğrencilerin Fransızca ders kitabının masallarla ortak özellikler taşıdığını ve bu doğrultuda olumlu bir ilişki kurdukları görülmektedir. Dahası, Fransızca ders kitabının görünüşü ve içeriği ile ilgili birtakım betimlemeler de yapılmıştır. Bunlar içerisinde iki grupta da ortak kullanılan ansiklopedi metaforu “*İçinde bir sürü bilgi var (6.1E)*”, “*Dışarıdan ne kadar sıkıcı olsa da içinde edinebileceğimiz birçok bilgi vardır (7.1K)*” gerekçeleriyle ve gökkuşağı metaforu “*Bizim ders kitaplarımız çok eğlenceli ve rengârenk (6.18K)*” ve “*Çok renkli ve sıkıcı olmayan bir kitap*” şeklinde ifade edilmiştir.

Ders kitabının yardımcı kaynak olduğunu ve dil öğrenim sürecinde önemli bir materyal olarak nitelendirildiğini gösteren kaynağım metaforu “*Fransızca'yı çok seviyorum ve onu öğrenmek için kitap gerekir, bu yüzden benim bilgi kaynağımdır (6.13K)*”, asistan metaforu “*Fransızca'yı öğrenmemize yardımcı olur (6.17K)*” ve ilaç metaforu “*Seni her zaman korur ve bir tedavi olur (7.2E)*” gerekçeleriyle aktarılmıştır. Bu görüşe ek olarak, Fransızca ders kitabının keyif veren boyutuna dikkat çekerek eğlenceli metaforu “*Fransızca ders kitabı bize yeni kelimeler öğretiyor ve içinde eğlenceli şarkılar var (6.11K)*”, oyuncak metaforu “*Bence eğlenceli ve zevkli bir kitap. Kitabın düzenini seviyorum (7.15K)*” ve Türkçe metaforu “*Türkçe ders kitabı gibi bazen eğlenceli olabiliyor*” gerekçeleriyle belirtilmiştir.

7. sınıf kademedeki bir öğrencinin, Fransızca öğreniminde ders kitabının zor ama bir o kadar da faydalı olduğuna dikkat çekmek için anne metaforunu şu şekilde aktardığı görülmüştür: “*Bazen kavga edersin veya tartışırsın ama o sana bu zorlukları senin gelişimin için karşına çıkarır (7.18E)*”.

Buna karşılık ders kitaplarının faydalı olmadığı, anlaşılması zor, karmaşık ve hatta gereksiz olduğunu ifade etmek için kullanılan bulmaca (6.2E), zor (6.7E), matematik (7.4K), sıkıcı (7.7E), yaz (7.8K), kâbus (7.9K), hastalık (7.10K), sözlük (7.11E), tablo (7.13E), Çince (7.17K) ve bukalemun (7.19K) olmak üzere toplam 11 metaforun üretildiğini görmekteyiz. Bunlar içerisinde bulmaca metaforu “*Çok karmaşık (6.2E)*”, defter metaforu “*İçerisinde bir sürü yazı var ve bence içerisinde gereksizler de var (6.15K)*”, zor metaforu “*Ders kitaplarında ne dediklerini bazen anlamıyorum. Bu yüzden ders kitapları bana zor geliyor (6.7E)*”, kâbus metaforu “*Kitap çok*

çocukça ve pek anlaşılmıyor. Yani, kısacası ben hiç sevmiyorum (7.9K)” ve tablo metaforu “İçinde bir ton resim var. Çoğu da anlamsız (7.13E)” şeklinde aktarılmıştır. Fransızca ders kitabını olumsuz metaforlarla ilişkilendirme gerekçeleri genel olarak ders kitaplarının içerdiği konuların çeşitliliği ve zorluğuyla ifade edilmiştir, ancak kitapta yer alan çoğu kelimenin anlamını bilmedikleri için de olumsuz metaforlar ürettiklerini düşünmekteyiz.

Tablo 3. Fransa’da yaşamak kavramına ait metaforlar

6. sınıf öğrenci kodu	Metaforlar	7. sınıf öğrenci kodu	Metaforlar
6.1E	Cennette yaşamak	7.1K	Lunapark
6.2E	Cennet	7.2E	Isıtıcı
6.3E	Rüya	7.3K	Cam
6.4E	Ayrıcalık	7.4K	Uzay
6.5E	Gelişim	7.5K	Film
6.6E	Hayal	7.6K	Rüya
6.7E	Zor	7.7E	Hayal
6.8K	Tatil	7.8K	Hayal
6.9K	Rüya	7.9K	Rüya
6.10K	Eğitim	7.10K	Rüya
6.11K	Ünlü biri gibi yaşamak	7.11E	-
6.12K	Gezmek	7.12E	Sınav
6.13K	Hayal	7.13E	Rüya
6.14K	Rüya	7.14K	Çikolata
6.15K	Moda defilesi	7.15K	Hayal
6.16K	Güzel	7.16K	Muhteşem
6.17K	Gelişmek	7.17K	İlginç
6.18K	Rüya	7.18E	Hayal
		7.19K	Hollywood yıldızı
		7.20E	Kuyu
Toplam öğrenci sayısı: 18	Metafor sayısı: 18	Toplam öğrenci sayısı: 20	Metafor sayısı: 19

Fransa’da yaşamak kavramına ait metaforları gösteren tablo 3’de bir öğrenci dışında (7.11E) tüm öğrencilerin metafor ürettiği; iki sınıf düzeyinde rüya (6.3E, 6.9K, 6.14K, 6.18K, 7.6K, 7.9K, 7.10K, 7.13E) ve hayal (6.6E, 6.13K, 7.7E, 7.8K, 7.15K, 7.18E) metaforlarının birden çok ve ortak kullanıldığı görülmektedir. Bu durumda, 25 ayrı kavramla temsil edilen toplam 37 metafor olduğu tespit edilmiştir. Fransa’da yaşamak kavramına ilişkin bu iki metaforun Fransızca ve Fransızca ders kitabı kavramları için kullanılan ortak metaforlardan sayıca yüksek olması, söz konusu

kavrama yönelik algıların aynı yönde olduğunu göstermesi bakımından oldukça ilginçtir. Öyle ki, sunulan gerekçeler bu düşüncemizin doğruluğunu kanıtlar niteliktedir. Rüya metaforuna yönelik 6. sınıf öğrencilerinin sunduğu gerekçeler: “*Fransa çok güzel bir yer (6.3E)*”, “*Oranın tarihi eserleriyle diğer tüm özellikleriyle dünyanın en güzel şehirlerinden biridir bence (6.9K)*”, “*Fransa ünlü ve güzel bir şehir burada yaşamının güzel olduğunu düşünüyorum (6.14K)*”, “*Fransa’da gördüğüm kadarıyla çok güzel yerler, görülmesi gereken eserler var (6.18K)*”; 7. sınıf öğrencilerinin sunduğu gerekçeler ise: “*Orada Türkiye de bulunmayan birçok yiyecek ve heykel vb. şeyler vardır (7.6K)*”, “*Fransa’da yaşayanların bir tarzı var ve Fransa güzelliklerle doludur (7.9K)*” ve “*Fransa muhteşem bir yerdir (7.10K)*” şeklinde kaydedilmiştir.

Hayal metaforu için 6.sınıf öğrencileri “*Eğlence var, tasarım var, futbol var, her şey var (6.6E)*” ve “*Fransa’da yaşamak en büyük hayalim eğer orada yaşarsam bana hayal gibi gelir (6.13K)*” gerekçelerini sunarken, 7.sınıf öğrencileri “*Zor bir ihtimaldir ama olsaydı tabii ki de çok güzel olurdu (7.7E)*”, “*Tek hayalim daha iyi ve gelişmiş bir ülkede eğitimimi tamamlamaktır (7.8K)*”, “*Bence Fransa çok güzel bir ülke oranın şehirleri filan birçok şeyi hoşuma gidiyor (Kahvaltısı dışında çünkü Türkiye’den sonra kahvaltıda sadece kruvasan ve süt kötü oldu (7.15K)*” ve “*Hayatımdaki en büyük hedeflerden biri yurtdışında yaşamaktır ve Fransa mükemmel bir aday (7.18E)*” ifadelerini kullanmışlardır. Bu gerekçelerden, öğrencilerin Fransa’da yaşamak fikrini olumlu buldukları ve oraya gitmek için ne kadar istekli ve meraklı olduklarını söylemek mümkündür. Söz gelimi “*Fransa’nın Eyfel kulesine hastayım mükemmel hatta internetten bir sürü araştırma yaptım. Bunlardan biri tam kesin değil ama bildiğim kadarıyla Eyfel kulesi 6 yılda bir 6 ton boyayla boyanıyor gerçekten çok ilginç (6.8K)*” ile açıklanan tatil metaforu, “*Fransa’da Paris var ve Paris tam bir moda şehri (6.15K)*” ile moda defilesi metaforu ve “*Çikolata bizi gülümseten duygularla doludur. Fransa’da yaşamak da beni mutlu eder, gülümsetir (7.14K)*” gerekçesiyle çikolata metaforu öğrencilerin Fransa’yı ve Fransız kültürünü yakından takip ettiklerini ve yurtdışında eğitim görmek için Fransa’nın ideal bir ülke olduğu fikrine sahip olduklarını da gösterir niteliktedir.

Yine de kimi öğrencilerde Fransa’da yaşamak fikrine yönelik olumsuz algıların olduğu da görülmektedir. Zor, ısıtıcı ve kuyu metaforları, Fransa’da yaşamak kavramını olumsuz yönde ifade eden metaforlar olarak belirlenmiş ve gerekçeleri şöyle sunulmuştur: “*Fransızca’yı birkaç senedir öğreniyorum. Bu yüzden bana hala çok zor geliyor (6.7E)*”, “*Her zaman senin içini ısıtır ama belli bir zaman sonra yanından gitmek zorundasın (7.2E)*” ve “*Kendimizi çok yalnız hissederiz (7.20E)*”. Bu olumsuz çağrışımlar içerisinde özellikle ısıtıcı metaforu (7.2E) ilk bakışta olumlu bir algı uyandırır da aslında Fransa’da sürekli yaşamının imkânsız olduğunu ifade etmektedir.

Tarihi zenginliği, mutfak kültürü ve Fransa'nın sembolü olan Eiffel Kulesi'ne olan ilgi, cennette yaşamak (6.1E), cennet (6.2E), ayrıcalık (6.4E), tatil (6.8K), muhteşem (7.16K), ilginç (7.17) ve Hollywood yıldızı (7.19K) metaforlarıyla temsil edilmesine rağmen, bir öğrencinin “*Fransızca'yı birkaç senedir öğreniyorum. Bu yüzden bana hala çok zor geliyor* (6.7E)” gerekçesiyle zor metaforuna başvurması, iki öğrencinin “*Her zaman senin içini ısıtır ama belli bir zaman sonra yanından gitmek zorundasın* (7.2E)” nedenini sunarak ısıtıcı metaforunu kullanması ve bir öğrencinin “*Kendimizi çok yalnız hissederiz* (7.20E)” diyerek kuyu metaforunu yazması, Fransa'da yaşamak olgusu üzerinde olumsuz algıların var olduğunu göstermesi açısından oldukça dikkat çekicidir.

3.2. Ortaokul 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin Fransızca, Fransızca Ders Kitabı ve Fransa'da yaşamak kavramlarına ilişkin metafor ulamları

Çalışmanın bu bölümünde Fransızca, Fransızca ders kitabı ve Fransa'da yaşamak kavramlarına ilişkin öğrencilerden elde edilen metaforlarının hangi çağrışımları ve kavramsal ulamları ortaya çıkardığı sorusuna yanıt bulunacaktır. Bu bağlamda, Tablo 4'te Fransızca, Tablo 5'de Fransızca ders kitabı ve Tablo 6'da Fransa'da yaşamak kavramlarına ilişkin sınıflamalar ve metaforlar sırasıyla sunulmuştur.

Tabloların dikey okunması, her bir kavrama ilişkin elde edilen metaforlara göre oluşan olumlu ve olumsuz çağrışımları, kavramsal ulamları, sınıf bazında metaforları, toplam metafor sayıları ve yüzdeleri hakkında bilgi verirken, yatay okunması her bir ulamı temsil eden metaforların sayısı ve yüzdesi hakkında bilgi sunmaktadır. Birden fazla tekrarı olan metaforların sayısı parantez içinde verilmiş ve nihayetinde mevcut metaforların olumlu ve olumsuz çağrışımlarına göre kullanım yüzdesi hesaplanmıştır.

Tablo 4. Fransızca kavramına ilişkin kavramsal ulamlar, metaforlar, kullanım sayıları ve yüzdeleri

Algılar	Kavramsal ulamlar	6. sınıf metaforları	7. sınıf metaforları	(n)	(%)
	Birikim	-	Kutu	1	2,6
	Derinlik	Su	Kalemlik, okyanus, gökyüzü	4	10,5
Olumlu Çağrışım	Ders/Eğitim	Eğitim, dil, İngilizce (f:2), resim	-	5	13,2
	Eğlence/Keyif	Oyun, eğlenceli, sevgi	-	3	7,9
	Hoşluk/Güzellik/Değer	Elmas, kibarlık, rüya, gül	Kolye, su, ödül, gül, çiçek	9	23,7

	İlerleme/Gelişim	Yenilik	Arkadaş, araba	3	7,9
Toplam				25	65,8
Olumsuz Çağrışım	Sıkıcı	Ansiklopedi	Tembel hayvan	2	5,3
	Zor	Arapça, matematik, zor	Tarih, ceviz, ırkçı, zor (f:2), Arapça, kedi, kar	11	29
Toplam				13	34,2

Fransızca kavramına yönelik ulamların ve metaforların yer aldığı tablo 4'te, altı olumlu ve iki olumsuz olmak üzere toplamda sekiz kavramsal ulam yer almaktadır. Olumlu çağrışım yansıtan 25 metafor altı alt temada incelenmiş ve kullanım oranı %65,8, olumsuz çağrışım yansıtan 13 metafor iki tema altında sınıflanmış ve kullanım değeri %34,2 olarak hesaplanmıştır.

Birikim, derinlik, ders/eğitim, eğlence/keyif, hoşluk-güzellik/değer ve ilerleme/gelişim ulamlarını temsil eden olumlu çağrışım oranının sıkıcı ve zor ulamlarını temsil eden olumsuz çağrışım oranından iki katı fazla olduğu görülmektedir. Olumlu çağrışımında yer alan temalar ve temsil ettiği metafor sayıları şu şekilde kaydedilmiştir: dokuz metaforla hoşluk-güzellik/değer, beş metaforla ders/eğitim, dört metaforla derinlik, üçer metaforla eğlence/keyif, ilerleme/gelişim ve bir metaforla birikim.

Ders/eğitim ulamının beş metaforla ikinci sırada yer aldığı, ancak söz konusu ulam için 7. sınıf kademedeki geliştirilen bir metaforun olmadığı görülmektedir. Diğer taraftan 6. sınıf kademedeki eğlence/keyif ulamında üç metafor bulunurken, 7. sınıf kademedeki sınıflanabilecek bir metafora rastlanılmamıştır. Birikim ulamı içinse 7. sınıf düzeyde bir metafor bulunurken, 6. sınıf düzeyde sınıflanacak metafor bulunamamıştır.

Olumsuz çağrışımları içeren metaforlar ise sıkıcı ve zor temaları ile temsil edilmiştir. Olumsuz çağrışımları gösteren bu ulamlar sayıca azdır. Buna karşılık özellikle zor ulamında yer alan metaforların sayısının (n:10), diğer temalardaki metaforlara göre daha yüksek olması, öğrencilerin Fransızcanın zor olduğuna dair algılarının fazla olduğuna dikkat çekmektedir. Son olarak, sıkıcı kavramına ait iki metafor olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5. Fransızca Ders Kitabı kavramına ilişkin kavramsal ulamlar, metaforlar, kullanım sayıları ve yüzdeleri

Algılar	Kavramsal ulamlar	6. sınıf metaforlar	7. sınıf metaforlar	(n)	(%)
Olumlu Çağrışım	Birikim	Ansiklopedi	Ansiklopedi, çanta	3	7,9
	Ders/Eğitim	Türkçe, kitap, eğitim (f:2)	-	4	10,5
	Destek/Yardımcı	Kaynağım, asistan	İlaç, masa, öğrenci	5	13,2

	Eğlence/Keyif	Masal (f:3), yapboz, eğlenceli, şarkı, gökkuşağı, not	Gökkuşağı, oyuncak, normal	11	29
	İlerleme/Gelişim	-	Anne, suluk, saat	3	7,9
Toplam				26	68
Olumsuz Çağrışım	Sıkıcı	Defter	Tablo, bukalemun, kâbus, hastalık, yaz, sıkıcı	7	18,4
	Zor	Bulmaca, zor	Matematik, Çince, sözlük	5	13,2
Toplam				12	32

Tablo 5’de, Fransızca ders kitabına yönelik beş olumlu ve iki olumsuz olmak üzere toplamda yedi kavramsal ulam olduğu görülmektedir. Birikim, ders/eğitim, destek/yardımcı, eğlence/keyif, ilerleme/gelişim ulamları olumlu çağrışımı yansıtan temalar olarak sınıflandırılmış ve kullanım değeri %68, sıkıcı ve zor ulamları aynı Fransızca kavramında olduğu gibi olumsuz çağrışimleri yansıtan temalar olarak seçilmiş ve kullanım sıklığı %32 olarak kaydedilmiştir.

Fransızca kavramında olduğu gibi, Fransızca ders kitabında da olumlu çağrışımın ağırlıklı olarak yer alması ve hatta iki katı fazla kullanıma sahip olması, öğrencilerin söz konusu kavram için olumlu bir tutum sergilediklerinin göstergesidir. Olumlu çağrışimleri 11 metaforla eğlence/keyif, beş metaforla destek/yardımcı, dört metaforla ders/eğitim, üçer metaforla birikim ve ilerleme/gelişim temalarının temsil ettiği belirlenmiştir. 6.sınıf kademedeki ders/eğitim alanında dört metafor mevcutken, 7.sınıf kademedeki metafor bulunmadığı tespit edilmiştir. Dahası, 6. sınıfta ilerleme/gelişim temalı bir metaforun bulunmadığı, ancak 7.sınıfta üç metaforun olduğu tespit edilmiştir.

Olumsuz çağrışimleri temsil eden ulamlara baktığımızda, sıkıcı ulamının yedi ve zor ulamının beş metafordan oluştuğu görülmektedir. Olumsuz çağrışimleri temsil eden temalar olumlu çağrışimleri temsil edenlerden sayıca azdır. Bununla birlikte sıkıcı ulamındaki metaforların genel sıralamada %18,4’lük oranla ikinci sırada bulunması ve zor temalı metaforların olumlu çağrışım kategorisindeki destek/yardımcı temalı metaforlarla aynı orana (%13,2) sahip olması oldukça dikkat çekicidir.

Tablo 6. Fransa’da yaşamak kavramına ilişkin kavramsal ulamlar, metaforlar, kullanım sayıları ve yüzdeleri

Algılar	Kavramsal ulamlar	6. sınıf metaforlar	7. sınıf metaforlar	(f)	(%)
Olumlu çağrışım	Ders/Eğitim	Eğitim	Sınav	2	5,4
	Eğlence/Keyif	Gezmek, ünlü biri gibi yaşamak, tatil, moda defilesi	Hollywood yıldızı, lunapark, film, çikolata	8	22

	Hoşluk/Güzellik/Değer	Rüya (4), hayal (2), güzel, cennet, cennette yaşamak, ayrıcalık	Rüya (4), hayal (4), muhteşem, cam	20	54
	İlerleme/Gelişim	Gelişmek, gelişim	İlginç, uzay	4	11
Toplam				34	91,9
Olumsuz çağrışım	Sıkıcı	-	Isıtıcı, kuyu	2	5,4
	Zor	Zor	-	1	2,7
Toplam				3	8,1

Fransa’da yaşamak kavramına yönelik olumlu çağrışım uyandıran metaforlar için uygun dört tema belirlenerek kullanım oranı %91,9, iki başlık altında değerlendirilen olumsuz çağrışımın kullanım değeri ise %8,1 olarak hesaplanmıştır. Tablo 6’daki verilerden hareketle, Fransa’da yaşamak fikrine yönelik geliştirilen metaforların dörtte üçünün olumlu çağrışım içerdiğini söylemek mümkündür.

Olumlu algılara yönelik iki sınıf düzeyinde üretilen metafor sayıları ve yer aldıkları ulamlar sırasıyla şu şekilde belirlenmiştir: 20 metaforla hoşluk-güzellik/değer, sekiz metaforla eğlence/keyif, dört metaforla ilerleme/gelişim ve iki metaforla ders/eğitim. Fransızca kavramında olduğu gibi Fransa’da yaşamak kavramı için üretilen metaforların da yine hoşluk-güzellik/değer ulamıyla birinci sırada olduğu görülmektedir. Olumsuz çağrışım, Fransızca ve Fransızca ders kitabı kavramları gibi sıkıcı ve zor ulamlarıyla temsil edilmiş; sıkıcı temalı iki ve zor temalı sadece bir metaforun kullanıldığı tespit edilmiştir. 6. sınıflarda sıkıcı, 7. sınıflarda ise zor ulamında metafor bulunmadığı tespit edilmiştir.

3.3. Fransızcaya ilişkin metaforların cinsiyet ve sınıf düzeyine göre dağılımı

Fransızcaya ilişkin cinsiyet farklılığını gösteren veriler tablo 7’de, sınıf düzeyine göre farklılığı gösteren veriler ise tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 7. Fransızca, Fransızca ders kitabı ve Fransa’da yaşamak metaforlarının cinsiyetlere göre dağılımı

Algılar	Kavramsal ulamlar	Kız	Erkek	K (f)	E (f)	Toplam (f)
	Birikim	Ansiklopedi, çanta	Kutu, ansiklopedi	2	2	4
	Derinlik	Kalemlik, okyanus, gökyüzü	Su	3	1	4
Olumlu çağrışım	Ders/Eğitim	Eğitim (f:2), İngilizce	Eğitim (f:2), dil, İngilizce, resim, kitap, Türkçe, sınav	3	8	11
	Eğlence/Keyif	Oyun, eğlenceli (f:2), sevgi, masal (f:3), yapboz, şarkı, gökkuşağı (f:2), not, oyuncak, normal, gezmek,	-	22	0	22

		ünlü biri gibi yaşamak, tatil, moda defilesi, lunapark, Hollywood yıldızı, film, çikolata				
	Hoşluk/Güzellik/ Değer	Elmas, kibarlık, ödül, gül (f:2), çiçek, rüya (f:7), hayal (f:3), su, muhteşem, güzel, cam	Rüya (f:2), hayal (f:3), cennet, cennette yaşamak, ayrıcalık, kolye	20	9	29
	İlerleme/Gelişim	Yenilik, suluk, gelişmek, uzay	Araba, arkadaş, anne, gelişim, saat, ilginç	4	6	10
	Destek/Yardımcı	Kaynağım, asistan, öğrenci	İlaç, masa	3	2	5
Toplam				57	28	85
Olumsuz çağrışım	Sıkıcı	Defter, tembel hayvan, bukalemun, kâbus, hastalık, yaz	Ansiklopedi, tablo, sıkıcı ısıtıcı, kuyu	6	5	11
	Zor	Arapsaçı, matematik (f:2), kar, tarih, zor, Arapça, kedi, Çince	Ceviz, ırkçı, zor (f:4), sözlük, bulmaca	9	8	17
Toplam				15	13	28

Bu çalışmaya 6.sınıftan 18 (7 erkek-11kız) ve 7.sınıftan 20 (7 erkek-13 kız) olmak üzere toplamda 38 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin üç kavrama yönelik ürettiği 113 metaforun 72'si kız, 41'i erkek öğrencilere aittir.

Derinlik, eğlence/keyif, hoşluk-güzellik/değer, destek/yardımcı, sıkıcı ve zor ulamlarındaki metaforların kız öğrencilerde, ders/eğitim ve ilerleme/gelişim ulamlarındaki metaforların erkek öğrencilerde sayıca fazla kullanıldığı ve sadece birikim ulamında bulunan metaforların sayısında eşit bir kullanım olduğu belirlenmiştir. Bu verilerden hareketle, kız öğrencilerin Fransızca öğretimine yönelik kavramlara erkek öğrencilere göre daha soyut algılarının olduğu ve estetik değerlere daha fazla önem verdiği; erkek öğrencilerinse Fransızca'yı hedeflerine ulaşmaları noktasında bir araç olarak gördüğü ve bu dili öğrenmeye yönelik daha gerçekçi düşüncelerinin olduğu ifade edilebilir.

Oluşan bu algılarda cinsiyet ile çağrışımlar arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemek için cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre k-kare (χ^2) testi yapılmıştır. Cinsiyet değişkeni üzerinden analiz yapıldığında k-kare değeri (χ^2) 1,02 olarak bulunmuştur. Hesaplanan k-kare değeri $1,02 < 3,84$ tablo değeri olduğundan, kız ve erkek öğrencilerin Fransızca öğretimine yönelik algılarında olumlu/olumsuzluk açısından .05 güvenilirlik düzeyinde istatistiksel olarak birbirlerinden anlamlı düzeyde farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 8. Fransızca, Fransızca ders kitabı ve Fransa'da yaşamak metaforlarının sınıf düzeylerine göre dağılımı

Algular	Kavramsal ulamlar	6. sınıf	7. sınıf	6. sınıf (f)	7. sınıf (f)	Toplam (f)
Olumlu çağrışım	Birikim	Ansiklopedi	Kutu, ansiklopedi, çanta	1	3	4
	Derinlik	Su	Kalemlik, okyanus, gökyüzü	1	3	4
	Ders/Eğitim	Eğitim (4), dil, İngilizce (2), resim, kitap, Türkçe Oyun, eğlenceli, sevgi, masal (3), yapboz, eğlenceli, şarkı, gökkuşağı, not, gezmek, ünlü biri gibi yaşamak, tatil, moda defilesi	Sınav	10	1	11
	Eğlence/Keyif	Elmas, kibarlık, rüya (5), gül, hayal (2), güzel, cennet, cennette yaşamak, ayrıcalık	Gökkuşağı, oyuncak, normal, lunapark, Hollywood yıldızı, film, çikolata	15	7	22
	Hoşluk/Güzellik/Değer	Yenilik, gelişmek, gelişim	Kolye, su, ödül, gül, çiçek, rüya (4), hayal (4), muhteşem, cam	14	15	29
	İlerleme/Gelişim	Kaynağım, asistan	Arkadaş, araba, anne, suluk, saat, ilginç, uzay	3	7	10
	Destek/Yardımcı		İlaç, masa, öğrenci	2	3	5
Toplam				46	39	85
Olumsuz çağrışım	Sıkıcı	Ansiklopedi, defter	Tembel hayvan, tablo, bukalemun, kâbus, hastalık, yaz, sıkıcı, ısıtıcı, kuyu	2	9	11
	Zor	Zor (3), arapsaçı, matematik, bulmaca	Tarih, ceviz, ırkçı, zor (2), Arapça, kedi, kar, Matematik, Çince, sözlük	6	11	17
Toplam				8	20	28
Genel toplam				54	59	113

Tablo 8'e bakıldığında, olumlu çağrışımlarda 85, olumsuz çağrışımlarda 28 olmak üzere iki sınıf düzeyinde toplamda 113 metafor üretildiği görülmektedir. Birikim, derinlik, hoşluk-güzellik/değer, ilerleme/gelişim, destek/yardımcı, sıkıcı ve zor ulamlarına ait metaforların 7. sınıfta; ders/eğitim ve eğlence/keyif temalarına yönelik metaforlarınsa 6. sınıfta daha fazla bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu verilerden, 7.sınıf öğrenci algılarının 6.sınıf öğrencilerine göre daha çeşitli olduğu ve söz konusu kavramları ifade etmek için daha fazla metafor kullandıklarını ifade etmek mümkündür. Diğer taraftan Fransızcaya yönelik 7.sınıf öğrencilerinin ürettiği olumsuz metaforların 6. sınıf öğrencilere göre daha fazla olduğunu görmekteyiz. Bu durumun gerekçesi 7. sınıf Fransızca dersi öğretim programının hedeflenen kazanımlar doğrultusunda 6. sınıf programına oranla daha geniş ve çeşitli konular içermesiyle açıklanabilir. Kaldı ki sınıf düzeyi değişkenine göre yapılan k-kare testi sonucu bu durumu doğrulamaktadır. Araştırmaya katılan 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin sınıf düzeyine göre hesaplanan k-kare değeri (x^2) 4,76 > tablo değeri 3,84 olduğundan, öğrencilerin sınıfı ile çağrışımları arasında %95 güvenilirlik düzeyinde istatistiksel

olarak anlamlı bir ilişkinin varlığını destekleyici bir sonuç bulunmuştur. Başka bir ifadeyle, 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin metaforik algıları olumlu/olumsuzluk açısından birbirlerinden anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Yapılan her iki hesaplamanın sonucu cinsiyetin olumlu veya olumsuz çağrışımlarda etkili olmadığını ancak sınıf düzeylerinin olumlu ve olumsuz çağrışımlarda etkili olduğunu göstermiştir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada özel bir ortaokulun 6. ve 7. sınıflarında Fransızca eğitimi gören toplam 38 öğrenciden Fransızca öğretimine ilişkin algılarını belirlemek amacıyla Fransızca, Fransızca ders kitabı ve Fransa’da yaşamak kavramlarını içeren çalışmaları özgün bir şekilde doldurmaları istenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda öğrencilerin söz konusu üç kavram için 113 metafor geliştirdiği ancak her iki sınıf düzeyinde ortak bulunan ve sayıca birden fazla kullanımı olan metaforların sayısı yeniden hesaplandığında geçerli 93 metafor olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın başka bir sonucu, öğrencilerin her üç kavram için geliştirdikleri metaforların büyük bir kısmının (Fransızca %65,8, Fransızca ders kitabı %68,4, Fransa’da yaşamak %91,9) olumlu olduğudur. Fransızca öğretimine ilişkin genelde olumlu metaforlar üretilmesine karşın, bazı olumsuz metaforların bulunduğu da görülmektedir. Bu bağlamda olumlu çağrışım içeren metaforlar birikim, derinlik, ders/eğitim, eğlence/keyif, hoşluk-güzellik/değer, ilerleme/gelişim, destek/yardımcı temalarıyla; olumsuz çağrışımlar uyandıran metaforlar ise sıkıcı ve zor alt temaları ile incelenmiştir.

Fransızca kavramına yönelik olumlu algıları temsil eden temalar içerisinde %23,7 oranla elmas, kibarlık, rüya, gül, kolye, su ve çiçek metaforlarını temsil eden hoşluk-güzellik/değer ulamının; olumsuz algılar içerisinde ise %29 ile arapsaçı, matematik, zor, tarih, ceviz, ırkçı, Arapça, kedi ve kar metaforlarını içeren zor ulamının birinci sırada olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak Fransızca, konuşulması değerli, güzel ve kibar bir dil olarak kabul edilse de dilsel özelliklerinden dolayı bazı öğrencilerde zor bir dil olduğu algısının oluşması kaçınılmazdır. Ne var ki olumlu algıların olumsuz algılardan daha fazla olması, ayrıntıları ve incelikleri her defasında sıklıkla ifade edilen Fransızcanın öğrenimi için herhangi bir engel oluşturmadığını göstermesi açısından önemli bir göstergedir. Fransızca kavramı için önemli bir diğer bulgu ise, öğrencilerin İngilizce, Arapça, Çince gibi yabancı dil dersleri ve resim, matematik, tarih gibi alan dersleri üzerinden metafor üretmeleridir. Bu tür metaforların üretilmesi, öğrencilerin günlük hayatlarının büyük bir bölümünü okulda geçirdiği ve Fransızcayı daha önce deneyimledikleri derslerle ilişkilendirdiği gerekçesiyle açıklanabilir.

Fransızca ders kitabına yönelik olumlu çağrışımları simgeleyen temalara bakıldığında, masal, yapboz, eğlenceli, şarkı, gökkuşağı, not, oyuncak, normal metaforlarının yer aldığı eğlence/keyif ulamının %29, olumsuz çağrışımları yansıtan tablo, bukalemun, kâbus, hastalık, yaz ve sıkıcı metaforlarını temsil eden sıkıcı ulamının %18,4 oranla birinci sırada bulunduğu belirlenmiştir. Fransızca eğitimi/öğretimi sürecinin sorunsuz işleyişi açısından kaçınılmaz ve hatta rehber niteliğinde bir kaynak olarak kabul edilen Fransızca ders kitapları için öğrencilerin zihinlerinde olumlu algıların oluşması, Fransızcanın zevkle ve sıkılmadan öğrenilmesi adına önemli bir veri olarak değerlendirilebilir.

Fransa'da yaşamak kavramına yönelik olumlu algılar sınıflamasında, rüya, hayal, güzel, cennet, cennette yaşamak, ayrıcalık, muhteşem ve cam metaforlarıyla hoşluk-güzellik/değer ulamının %54,1'lik oranla birinci sırada olduğu; ısıtıcı ve kuyu metaforlarından oluşan sıkıcı ulamının %5,4 ile olumsuz algılar sınıflamasında ilk sırada yer aldığı belirlenmiştir. Fransızca'yı Fransa'da yaşayarak öğrenme fikri ideal olduğu kadar gerçekleşmesi zor bir düşünce olarak da ifade edilmiştir. Öyle ki, özellikle rüya ve hayal metaforları ve sunulan gerekçelerden öğrencilerde öğrenilmiş bir imkânsızlık algısı olduğu ancak geliştirilen tatil, moda defilesi, uzay ve muhteşem metaforlarından ise Fransa'da yaşamının onlara sosyal, kültürel ve sanatsal açıdan fayda sağlayacağı rahatlıkla anlaşılabilir. Fransa'da yaşamak olgusuna olumlu algıların yanında, ülkesinden uzakta yaşamının insanı yalnız hissettirdiği düşüncesine dikkat çeken kuyu ve ısıtıcı metaforlarının üretildiği de gözlemlenmiştir.

Bu çalışmada ortaya çıkan bir diğer sonuç, öğrencilerin Fransızcaya ilişkin sahip oldukları olumlu ve olumsuz algılarda sınıf düzeylerinin etkili olmasıdır. Hem cinsiyet hem de sınıf dağılımı bazında gerçekleştirilen k-kare testi sonuçları, çağrışımlar üzerinde cinsiyet değişkenine göre farklılık olmadığı ancak sınıf düzeyleri arasında anlamlı fark olduğunu ortaya koymaktadır. Anadilleri Türkçeden sözcüksel, dilbilgisel, sesletimsel ve sözdizimsel açıdan büyük ölçüde farklılık gösteren Fransızcaya ilişkin öğrencilerin yaşadığı sorunlar ve zorluklar üretilen metaforlardan kolaylıkla anlaşılabilir. Kaynak ve hedef dil arasında benzerlikler bulunmaması öğrencide hedef dilin zor olduğu algısını güçlendirirken, bir yandan da hata yapma oranını arttırmaktadır. Bu durum, hedef dili öğrenme isteğini azaltmakta ve hatta öğrenmekten vazgeçme noktasına bile getirebilmektedir. Bu noktada, eğitimcilerin öğrencilerini tanıyarak onların ihtiyaç ve yeteneklerine uygun bilişsel ve özellikle öğrenciyi merkez alarak duyuşsal alana yönelik eğlenceli ders içerikleriyle ders programını yeniden gözden geçirmesi ihtiyacı ortaya koymaktadır. Konuşma-yazma gibi anlatım becerilerini ve dinleme-okuma gibi anlama becerilerini güçlendirecek temel becerileri kazandırmaya yönelik dersler yapılmaya özen

gösterilmelidir. Zira Fransızca yazıldığı gibi okunan bir dil olmadığı için ifadelerin anlaşılması açısından zorlayıcı bir dildir.

Özel bir ortaokulun 6. ve 7. sınıf kademesindeki öğrencilerin Fransızcaya ilişkin sahip oldukları düşünceler ve sundukları gerekçeler, mevcut çalışmaya konu olan grupların genel durumunu gözler önüne sermektedir. Ancak bu durum, dinamik ve devingen bir süreç olduğundan ve farklı kademedeki öğrencilerde değişkenlik gösterebileceğinden, araştırmamız bu konudaki tespitleri ve mevcut eksiklikleri tek başına ortaya koyma iddiasında değildir. Bundan dolayıdır ki farklı şehirler ve örneklem gruplarıyla yeni çalışmaların yapılmasının ve hatta belli zamanlarda tekrarlanmasının önemli olduğu kanısındayız. Üstelik çalışmamızı tamamlaması ve Fransızca eğitimi/öğretimi alanına bütünsel bir bakış açısı sunması açısından da bu tarz araştırmaların yapılmasının faydalı olacağını düşünüyoruz.

KAYNAKÇA

- Alpar, M., & Kartal, E. (2019). Fransızcanın rengi: Öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Fransızcaya dair metaforik algıları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 17, 405-416.
- Asmalı, M., & Çelik, H. (2017). EFL teachers' conceptualizations of their roles through metaphor analysis. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 13(2), 01-13
- Başaran Uğur, A.R., & Baysal, S. (2017). Ortaokul öğrencilerinin İngilizce öğretmeni kavramına ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(52), 730-736.
- Bektaş, M. (2017). The perceptions of high school students for the concept of English through metaphors: Tokat sample. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi (GEBD)*, (3)2, 35-41.
- Conseil de l'Europe. (2001). Un cadre commun de référence pour les langues : Apprendre, enseigner, évaluer. Paris: Les Éditions Didier.
- Davey, L. (1991). The applications of case study evaluations. *Practical Assessment, Research & Evaluation*. 2(9), 1-2.
- Demirel, Ö. (2003). *Yabancı dil öğretimi, dil pasaportu, dil biyografisi, dil dosyası*. Ankara: Pegem.
- Gökmen, A. (1999). Fransızcanın Türkiye'de bugünü. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 9-19.
- Karaman, F. (2019). Almanca öğretmen adaylarının Almanca dinleme ve konuşma becerilerine ilişkin metaforik algıları. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 500-523.

- Kesen, A. (2010). Turkish EFL learners' metaphors with respect to English language textbooks. *Novita's (Research on Youth and Language)*, 4(1), 108-118.
- Kömür, Ş., & Çimen, S. Ş. (2009). Using conceptual metaphors in teaching idioms in a foreign language context. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 206-222.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we lived by*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2015). *Metaforlar hayat anlam ve dil*. (G. Y. Demir. Çev.) İstanbul: İthaki.
- Levine, P.M. (2005). *Metaphors and images of classrooms*. *Kappa Delta Pi Record*, 41(4), 172-175.
- Limon, İ. (2015). 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin yabancı bir dil olarak İngilizceye yönelik metaforik algıları. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(2), 367-379.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (second ed.). USA: SAGE.
- Morgan, G. (1998), Yönetim ve örgüt teorilerinde metafor. G. Bulut (Çev.). İstanbul: Mü-Ka.
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd edition). Thousand Oaks: Sage Publications.
- Polat, S., Apak, Ö., & Akdağ, M. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının akademisyen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 57-78.
- Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Şenel, M. (2016). İngilizce öğretmenliği bölümü öğrencilerinin cep telefonu ile ilgili algılarının metaforlar aracılığıyla analizi. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(4), 1749-1764.
- Tompkins, P., & Lawley, J. (2002). The magic of metaphor. The Caroline Newsletter, <http://www.cleanlanguage.co.uk/Magic-of-Metaphor.html> (Erişim Tarihi: 20.12.2017).
- Yalçın, M., & Erginer, A. (2012), İlköğretim okullarında okul müdürüne ilişkin metaforik algılar. *Öğretmen Eğitimi ve Eğitimcileri Dergisi*, 1(2), 229-256.

- Yağız, O. (2004). *Metaphor as a mental phenomenon in language and language teaching*. Yüksek Lisans Tezi. Erzurum/Türkiye: Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yesilbursa, A. (2012). Using metaphor to explore the professional role identities of higher education English language instructors. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 468-472.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (Güncelleştirilmiş Geliştirilmiş 5. Baskı). Ankara: Seçkin
- Yıldırım, A., & Simsek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yob, I. M. (2003). Thinking constructively with metaphors. *Studies in Philosophy and Education*, 22, 127-138.

EXPANDED SUMMARY

6th and 7th grades metaphorical perceptions about French teaching

Metaphors are used as a research tool to explain more clearly some concepts, perceptions and attitudes which cannot be understood or can have different meanings in the field of education as in other fields. It is observed that metaphors are frequently used in the context of situation determination, curriculum development and evaluation of actors such as teachers, students, inspectors and headmasters. In addition, it is seen that the number of studies in the field of foreign language teaching specifically in English (Yağız, 2004; Kömür & Çimen, 2009; Kesen, 2010; Yeşilbursa, 2012; Limon, 2015; Şenel, 2016; Asmalı & Çelik, 2017; Başaran Uğur & Baysal, 2017; Bekdaş, 2017) is higher than those of German (Karaman, 2019) and French (Alpar & Kartal, 2019).

In these studies, while Karaman (2019) analyzed the metaphorical perceptions of 66 teacher candidates studying at Muğla Sıtkı Koçman University in relation to listening and speaking skills of the four basic language skills, Alpar & Kartal (2019) intended to determine the perceptions of the students at the University of Gazi on French as a foreign language through color metaphors. The main purpose of our study, completely independent from these mentioned above, is to determine the perceptions of 6th and 7th grades students on the concepts of *French*, *French text book* and *living in France* by means of metaphors.

As emphasized by Başaran Uğur & Baysal (2017), while positive metaphorical perceptions of foreign language learners contribute positively to language education, negatives ones can affect negatively. Based on this idea, our study aims to express the thoughts of 6th and 7th graders' about

teaching French and to interpret them in the light of the reasons presented. In this case, we think that this study is important in terms of reflecting the current perceptions about the concepts of French teaching and presenting new perspectives specifically based on the problems posed by negative metaphors. We carried out this study with the single case-holistic design which is one of the qualitative research models. In this context, the data were collected from 38 students (24 girls-14 boys) in a private secondary school in Bursa in 2017-2018 education year. We asked them to develop one metaphor related to three concepts with their reasons. In line with the data obtained, it was determined that students developed 113 metaphors for the three concepts in question, but when the number of metaphors which were common in both grades and had more than one use was calculated again, it was found that there were 93 valid metaphors. Another result of the study is that most of the metaphors developed for three concepts (65.8% in French, 68.4% in French textbooks and 91.9% living in France) are positive. Although positive metaphors are generally produced related to French, it was seen that there are some negative metaphors as well. For this reason, metaphors were examined in nine categories: seven of those are positive and two of those are negative. The final result of this study is that class level is effective in students' positive and negative perceptions. The results of the chi-square test performed on the basis of gender and class level revealed that there is no difference in associations for gender variable, but a significant difference for those of class levels.

The difficulties experienced by students whose first language differs considerably from French in terms of lexical, grammatical, phonetic and syntactic aspects can be easily understood from the metaphors produced. While the lack of similarities between the source and the target language strengthens students' perceptions that the target language is difficult, it increases also the rate of making mistakes. This situation reduces the desire to learn the target language and even brings it to the point of giving up learning. At this point, there is a need to revise the curriculum with lesson contents for the cognitive and affective domains appropriate to students' needs and abilities. Attention should be paid to giving lessons to provide basic skills that will strengthen expression skills such as speaking and writing and comprehension skills such as listening and reading. Besides, it seems inevitable to teach habits and skills-based lessons rather than just knowledge-based lessons. As a justification of this, we can say that French is not a language which can be read as written; it is also a compelling language in terms of understanding of the expressions. Consequently, we think it would be appropriate to conduct new studies in other cities with different sample groups and even repeat them at certain times from the point of completing our study and presenting a holistic perspective to the field of French teaching.

